

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Шерализода Орзучон Зафар дар мавзӯи «Таъсири гиёҳҳои шифобахш ширинбия (*Glycyrrhiza glabra* L), заринреша (*Rhodiola gelida* Schrek) ва качим (*Gypsophila capituliflora* L)) ба мутобиқшавӣ ва барқароршавии нишондодҳои физиологии организми варзишгарон» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои биологӣ аз рӯй ихтисоси 03.03.01 – Физиология пешниҳод гардидааст.

Қайд намудан ба маврид аст, ки то ҳоло дар тибби варзишии Ҷумҳурии Тоҷикистон ягон маводи биологии табиати мутобиқкунандаги дошта аз ашёи хоми ватани омодакардашуда вучуд надорад. Аксарияти адаптогенҳое, ки ба ҷумҳури ворид мегарданд сифати наоқадар баланд дошта, арзишашон баланд буда ба варзишгарон дастрас намебошад. Аз ин рӯ мавзуи интихобнамудаи унвонҷӯ Шерализода Орзучон Зафар яке аз муҳимтарин масъалаҳои тибби варзиши ҳисобида мешавад.

Аз замонҳои қадим дар тибби ниёгон ва тибби халқӣ, хусусан дар асарҳои А.Сино, Абумансури Муавваффақ ва дигар олимони ин се гиёҳро барои табобати бемориҳои зиёд ба монанди беҳолии, бемадорӣ, ҳастагии асаб, дарди буғумҳо ва инчунин ҳангоми табобати илтиҳоби узувҳои дохили истифода мебуданд.

Бартари кори дисертант Орзучон Зафар аз он иборат аст, ки бо истифода аз технологияи муосири дорусозӣ шарбати решаи ширинбия, заринреша ва качимро таёр намудааст, ки хосиятҳои органолиптикии беҳтарин дошта мудати тулонӣ хусусияти физикавӣ ва химиявӣ худро нигоҳ дошта барои истеъмол осон мебошад.

Аз таҳлили кори унвонҷӯ маълум мегардад, ки се гиёҳи маъмули дорони таркиби бойи моддаҳои фаъоли биологиро интихоб намуда, хусусияти мутобиқкунандагии дар се гурӯҳи варзишгарони соҳаи гӯштингирӣ зери санҷиши муқоисавӣ худ қарор додааст, ки арзишнокии ин қор якҷанд маротиба баланд мегардад.

Аз нигоҳи дисертант хусусияти мутобиқкунандагии гиёҳҳои омӯхташаванда ба миқдори полифенолҳо, флаваноидҳо, микроэлементҳо, витаминҳо ва ғайра вобаста мебошад, ки ин моддаҳо бо ду роҳ таъсири худро дар организми инсон амалӣ месозанд. Роҳи аввали таъсиррасонии ин гиёҳҳо ба системаи марказии асаб алоқаманд мебошад. Роҳи дуюм ин тавасути системаи эндокринӣ бо роҳи баланд кардани синтези гормонҳо ба амал меояд.

Шарбатҳои омӯхташаванда дар сатҳи молекула таъсир расонида синтези муҳимтарин моддаҳои органикӣ сафедасуруро пурзур намуда миқдори

холестерин ва дигар чарбҳоро паст намуда организмро барои сарфакорона истифода намудани энергияи мавҷуда мутобиқ мегардонад.

Маводи таҳқиқоти диссертатсионӣ 15–мақола, аз ҷумла 9 – мақола дар маҷаллаҳои тақризшаванда КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин 6 – мақолаи илмие, ки дар маҷаллаҳо ва дигар нашрияҳои илмӣ-амалӣ ба таъъ расидаанд.

Дар баробари муваффақиятҳо дар рисола баъзе камбудихо имлои, грамматикӣ мушоҳида мегузардад, ки ба сатҳу сифати кор таъсир намерасонад.

Хулоса кори илмии Шерализода Орзуҷон Зафар аз рӯи муҳимият мақсаду вазифа, наwgонии илмӣ аҳамияти назариявӣ амалӣ дошта, интишорот ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва низомномаи оид ба тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ҷавобгӯ буда, кори илмии мазкур ба ҳимояи асоси барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои биологӣ тавсияи дода мешавад.

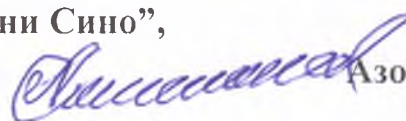
Тақриздиханда:

Ходими пешбари озмонишгоҳи илмӣ-тадқиқотии

МД “Пажуҳишгоҳи тиббӣ бунёди”-и

МДТ “ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино”,

доктори илмҳои тиб, профессор

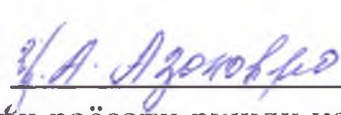
 Азонов Ҷ.А.

« 02 » 01 с. 2026

Суроға: 734026, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, н. Сино

Телефон: (+992) 779 99 91 69

E-mail: azonov_02@mail.ru

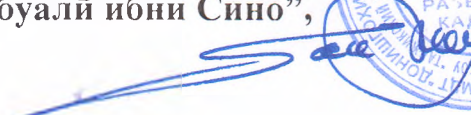
Имзои **тасдиқ менамоям.**

Сардори раёсати рушди кадрӣ

МДТ “ДДТТ ба номи Абуалӣ ибни Сино”,

номзади илмҳои тиб

 Сафаров Б.И.

Суроға: 734026, ҶТ, ш. Душанбе, н. Сино, куч. Сино 29-31

Тел/факс: (+992) 446-600-3977, 2353496.

E-mail: info@tajmedun.tj

Web-сайт: www.tajmedun.tj

« 02 » 01 с. 2026